

Gdzie pochować urnę?

Powódka, D. F., wystąpiła przeciwko pozwanemu, Ł. S., z powództwem o wydanie zgody na przeniesienie urny z cmentarza komunalnego w Ż. na cmentarz komunalny w Ł. bez zgody pozwanego. Pozwany, Ł. S., wniósł o oddalenie powództwa. Wyrokiem z dnia 5.02.2014 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze powództwo oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił, że powódka D. F. i pozwany Ł. S. Byli rodzicami O. S., który zmarł 18.07.2012 r. we W. Strony żyły w konkubinacie. Przed śmiercią syna strony wspólnie ustaliły, że zostanie on pochowany na cmentarzu w Ż., w grobie rodzinnym rodziny pozwanego. Po śmierci zwłoki O. S. zostały skremowane, a urna z jego prochami pochowana została w grobie rodzinnym rodziny pozwanego na cmentarzu w Ż. Wszystkie koszty związane z pochówkiem pokrył pozwany.

Strony pozostają ze sobą w konflikcie. Jeszcze przed śmiercią ich dziecka relacje między nimi popsuły się i strony nie mogły dojść do porozumienia. Powódka dowiedziała się o terminie pogrzebu na dzień przed pogrzebem. Wówczas to wraz ze swoją ciotką A. S. skontaktowała się z matką pozwanego i prosiła ją, aby dziecko zostało pochowane oddzielnie, a nie w grobie rodzinnym. Matka pozwanego oznajmiła, że dziecko będzie pochowane w ich grobie rodzinnym, gdyż taka była wola ojca dziecka. D.F. i jej najbliższa rodzina ma pełne prawo do odwiedzania grobu, stawiania na nim kwiatów i zniczy według własnego uznania.

W świetle tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy uznał, że nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki w zakresie kultu osoby zmarłej. Działania pozwanego związane z organizacją pochówku syna Sąd uznał za zgodne z prawem. Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje: Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie. Oto motywy sądu odwoławczego:

"Niniejsze postępowanie toczyło się o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli, w którym pozwany wyraża zgodę na ekshumację szczątków (urny z prochami) małoletniego syna O. S. celem pochowania ich w innym miejscu – na cmentarzu komunalnym w Ł..

W wypadku sporu między osobami, którym przysługuje prawo ekshumacji, osoba uprawniona do niej, **może skutecznie domagać się zobowiązania innej uprawnionej osoby do złożenia stosownego oświadczenia woli dopiero wtedy, gdy dobro osobiste osoby domagającej się ekshumacji (sfera kultu dla zmarłego) zostaje zagrożona cudzym działaniem bezprawnym w takim stopniu, że samo zaniechanie tego działania, przedstawia się jako niewystraszające.**

Wynika z tego, że obowiązkiem Sądu w pierwszej kolejności było ustalenie, czy doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki odnoszących się do sfery kultu osoby zmarłej. Negatywna odpowiedź na tak postawione pytanie winna prowadzić do oddalenia powództwa.

Trafnie wskazał Sąd pierwszej instancji, że kult pamięci zmarłego polega na przysługujących człowiekowi uprawnieniach, wpływających ze sfery uczuć i odczuć odnoszących się do postaci osoby zmarłej, okazywania szacunku dla wspomnień i pamięci o niej, urządzenia pogrzebu oraz nagrobka i decydowania o jego wystroju, załatwiania spraw z zarządem cmentarza, ochronie przed naruszeniami, składania kwiatów, palenia zniczy itp. Ostatecznie Sąd Okręgowy uznał, że w niniejszym przypadku nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki odnoszących się do sfery kultu osoby zmarłej. Sąd Apelacyjny to ustalenie w pełni podziela.

To, iż między powódką a pozwanym oraz najbliższymi członkami jego rodziny istnieje konflikt jest bezsporne. Jednakże pierwotnym źródłem tego konfliktu były nieporozumienia w konkubinacie D. F. i Ł. S., które doprowadziły do rozpadu tegoż konkubinatu, co miało miejsce jeszcze przed śmiercią ich syna O. w lipcu 2012 r. Nie było to więc związane w żaden sposób z pochówkiem małoletniego syna na cmentarzu w Ż.. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, że pochowanie szczątków syna O. w grobie rodzinnym rodziny pozwanego, ojca dziecka, na cmentarzu w Ż. nie stanowiło naruszenia dóbr osobistych powódki. Również forma upamiętnienia pochówku O. S. w postaci tablicy informacyjnego umieszczonej na grobowcu w żaden sposób nie uwłacza godności zmarłego i tym samym nie mogła prowadzić do naruszenia dóbr osobistych powódki odnoszących się do kultu zmarłego syna.

Sąd Apelacyjny nie podziela zastrzeżeń skarżącej co do błędnego ustalenia stanu faktycznego oraz dowolnej oceny zebranych dowodów. Podkreślić trzeba, że najistotniejsze kwestie znajdują oparcie w zeznaniach samej powódki, zwłaszcza co do okoliczności towarzyszących podjęciu decyzji o pochówku w przedmiotowym grobie oraz możliwości oddawania czci zmarłemu poprzez składanie kwiatów i palenia zniczy na grobie syna.

Nie można pomijać faktu, że obie strony, a więc zarówno powódka jak i pozwany byli rodzicami małoletniego O. i każdy z rodziców ma równe prawo czcić pamięć zmarłego syna, a zatem wbrew oczekiwaniom powódki nie miałyby ona całkowitej swobody np. w kwestii wystawienia nagrobka na nowej mogile. Powódka nie kwestionuje także faktu bliskiego związku emocjonalnego dziadków po stronie pozwanego, zwłaszcza babci, ze zmarłym wnukiem, skoro to właśnie babcia przebywała z małoletnim w szpitalu we W. w ostatnim okresie życia dziecka. Małoletni O. nie został zatem pochowany w „obcej” mogile, ale w grobie rodzinnym należącym do rodziny pozwanego, w którym pochowani są również jego przodkowie ze strony ojca.

Skoro powódka nie wykazała, że doszło do naruszenia jej dóbr osobistych dotyczących kultu zmarłego syna O., to nie było podstaw do zobowiązania pozwanego do złożenia stosownego oświadczenia woli zezwalającego na ekshumację szczątków (urny z prochami) małoletniego syna O. S. celem pochowania ich w innym miejscu – na cmentarzu komunalnym w Ł..

Pod wyrokiem podpisali się sędziowie SSA: **Roman Stachowiak, Krzysztof Józefowicz i Jerzy Geisler.**